

Statens vegvesen

Kartlegging og analyse fylkeskommunal kollektiv- og ferjetransport

23. mars 2026

Kjersti Granås Bardal, Statens vegvesen

Foto: Henriette Erken Busterud, Statens vegvesen

Oppdraget

- Fylkeskommunal kollektiv- og ferjetransport
- Analysere utviklingen i (2019-2024):
 - Kostnader
 - Tilbud
 - Billettinntekter
 - Produktivitet
- Analysere årsakene til kostnadsvekst
- Anbefaling kunnskapsgrunnlag fremover

ARBEIDSGRUPPE

Kjetil Vrenne,
Jernbanedirektoratet

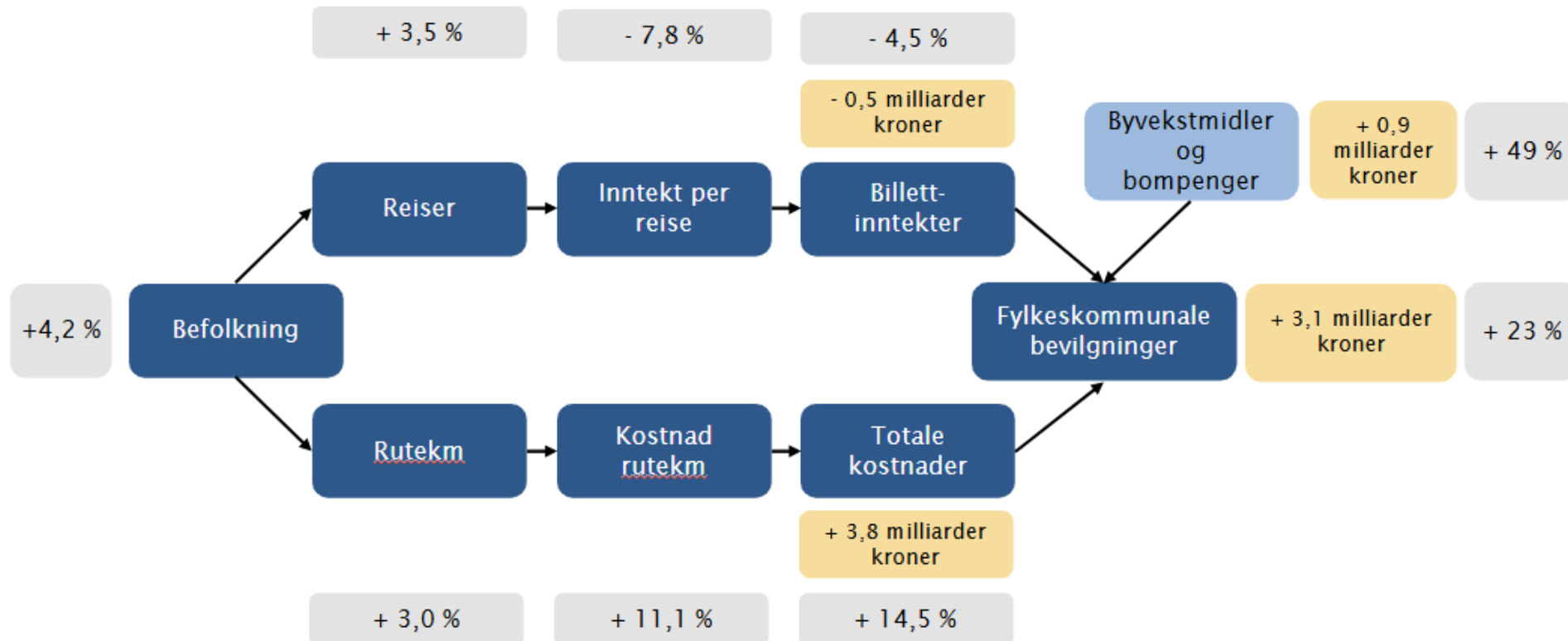

Kjersti Granås Bardal,
Statens vegvesen

Stein Johannes Brembu,
Statens vegvesen

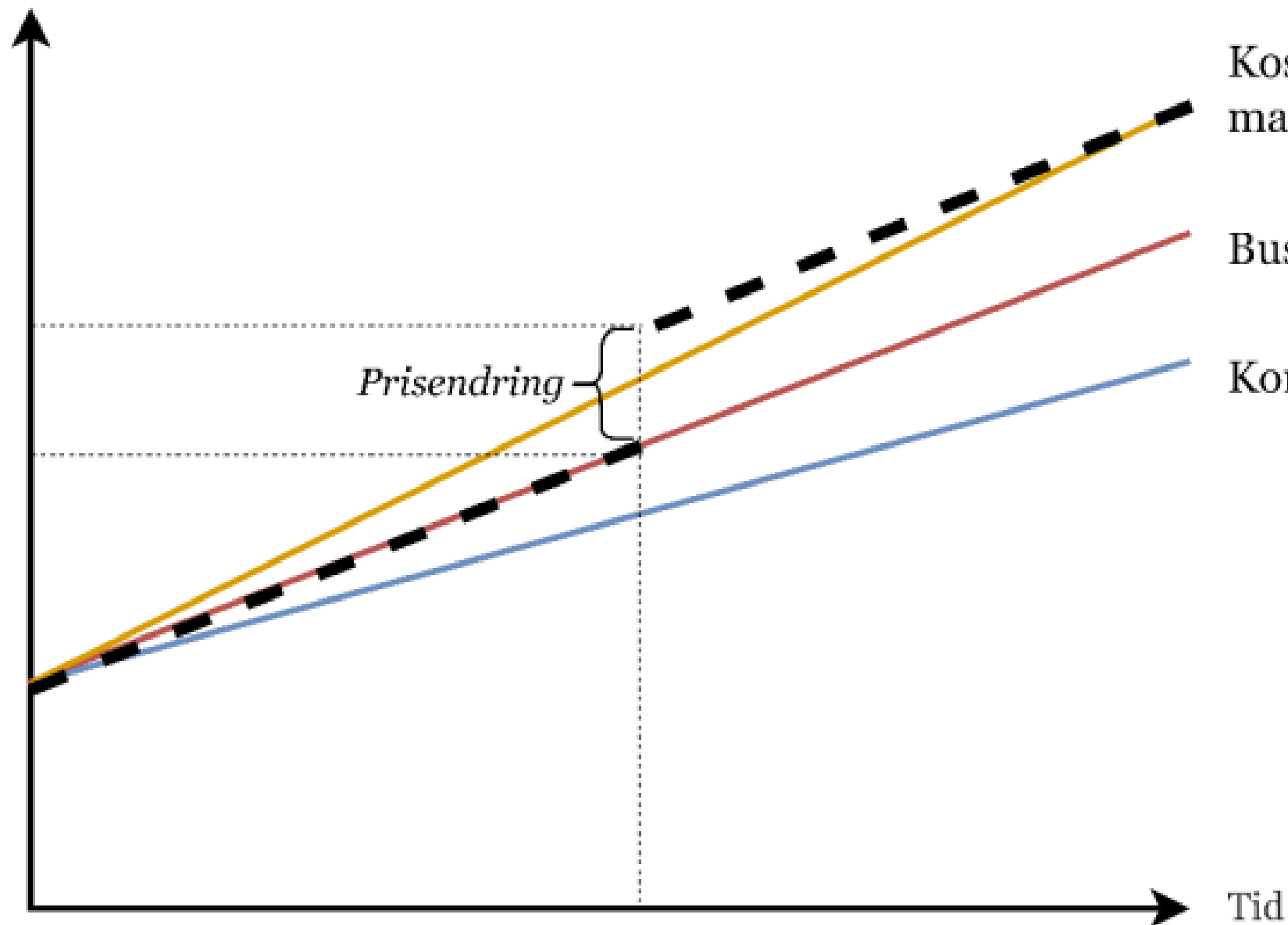
Oppsummert utvikling kollektivtransport (faste kroner)

Kostnadsdrivere kollektiv- og ferjetransport

Ytre faktorer for fylkeskommune og stat	Statlige krav og regelverk	Faktorer som fylkeskommunene kan påvirke
• Lønnskostnader • Valutakurser • Renter • Energipriser • Pris på materiell og vedlikehold • Trekk ved samfunnsutviklingen • Kommunale skolenedleggelser • Manglende konkurranse i drosjemarkedet i distriktene	• Krav til nullutslipp • Regelverk skoleskyss • Nullvekstmålet • Prisreduksjon AutoPASS • Innføring gratis ferje • Hviletid mannskap • Krav til innblanding biodrivstoff • Regelendring bruk av perfluoroktansyre ferje • Økt CO₂-avgift drivstoff • Farledskrav • Strengere krav til ferjekaiene	• Omfanget av og kvaliteten på tilbudet • Organiseringen og administrasjonen av kollektivtransporten • Kontraktsutforming og –oppfølging • Takststruktur • Utdanning av sjåfører og mannskap • Skolestruktur videregående skole • Kostnadseffektivitet i driften

Kostnadsnivå

Eksisterende anbud

Nytt anbud

Kostnadsdrivere kollektiv- og ferjetransport

Ytre faktorer for fylkeskommune og stat	Statlige krav og regelverk	Faktorer som fylkeskommunene kan påvirke
• Lønnskostnader • Valutakurser • Renter • Energipriser • Pris på materiell og vedlikehold • Trekk ved samfunnsutviklingen • Kommunale skolenedleggelser • Manglende konkurranse i drosjemarkedet i distriktene	• Krav til nullutslipp • Regelverk skoleskyss • Nullvekstmålet • Prisreduksjon AutoPASS • Innføring gratis ferje • Hviletid mannskap • Krav til innblanding biodrivstoff • Regelendring bruk av perfluoroktansyre ferje • Økt CO₂-avgift drivstoff • Farledskrav • Strengere krav til ferjekaiene	• Omfanget av og kvaliteten på tilbudet • Organiseringen og administrasjonen av kollektivtransporten • Kontraktsutforming og –oppfølging • Takststruktur • Utdanning av sjåfører og mannskap • Skolestruktur videregående skole • Kostnadseffektivitet i driften

Anbefaling til SD kunnskapsgrunnlag

- SSB og KOSTRA bør være hoveddatakilde
- Behov for opprydding og forbedring
 - Færre indikatorer – tydeligere definisjon
 - Bedre veiledning rapportering
- Etablere felles kunnskapsgrunnlag

Grep for et bedre og mer bærekraftig mobilitetstilbud

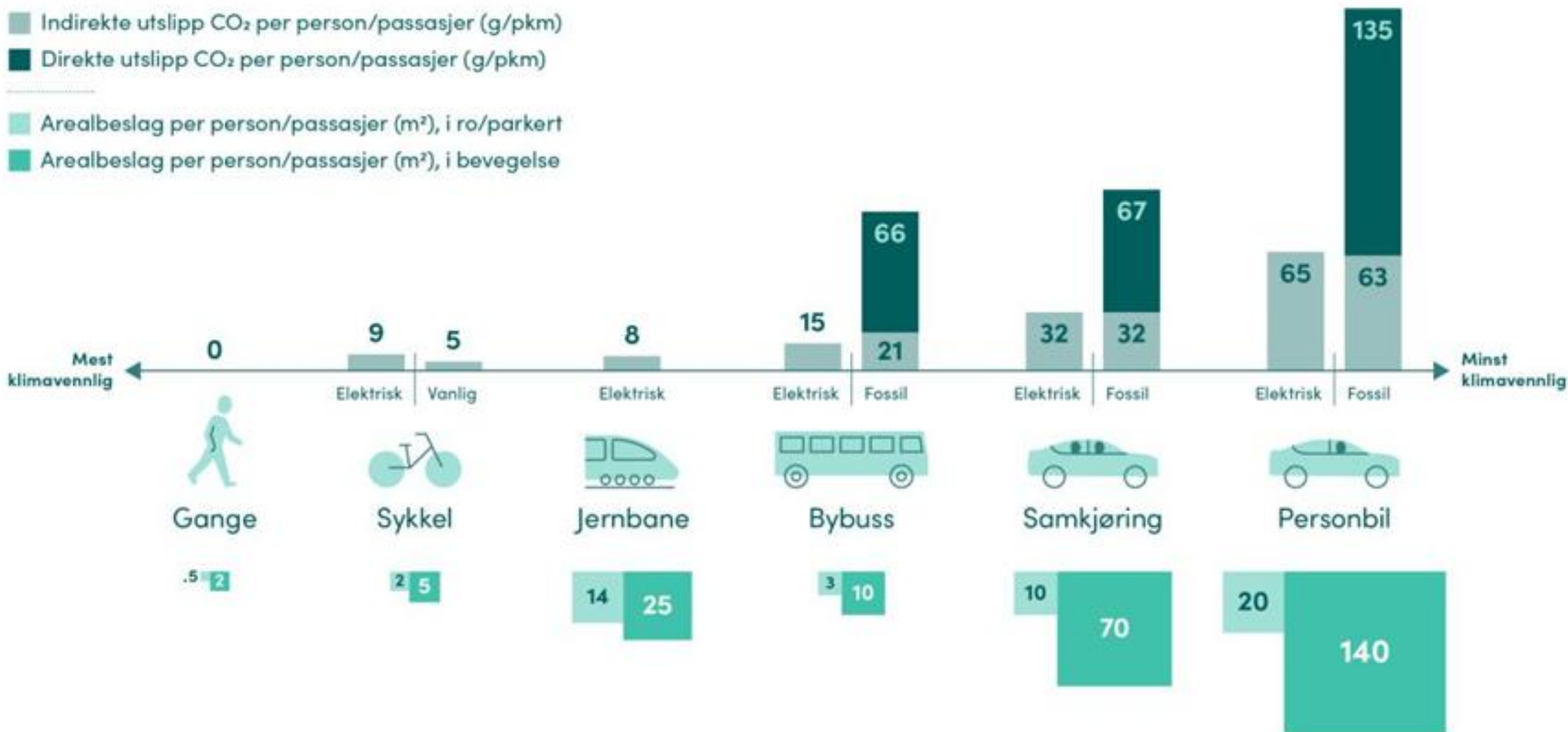
- Sterk kostnadsvekst
- Behov for et godt kollektivtilbud
- Hvordan skaper vi et godt tilbud innenfor knappe økonomiske rammer

■ Indirekte utslipp CO₂ per person/passasjer (g/pkm)

■ Direkte utslipp CO₂ per person/passasjer (g/pkm)

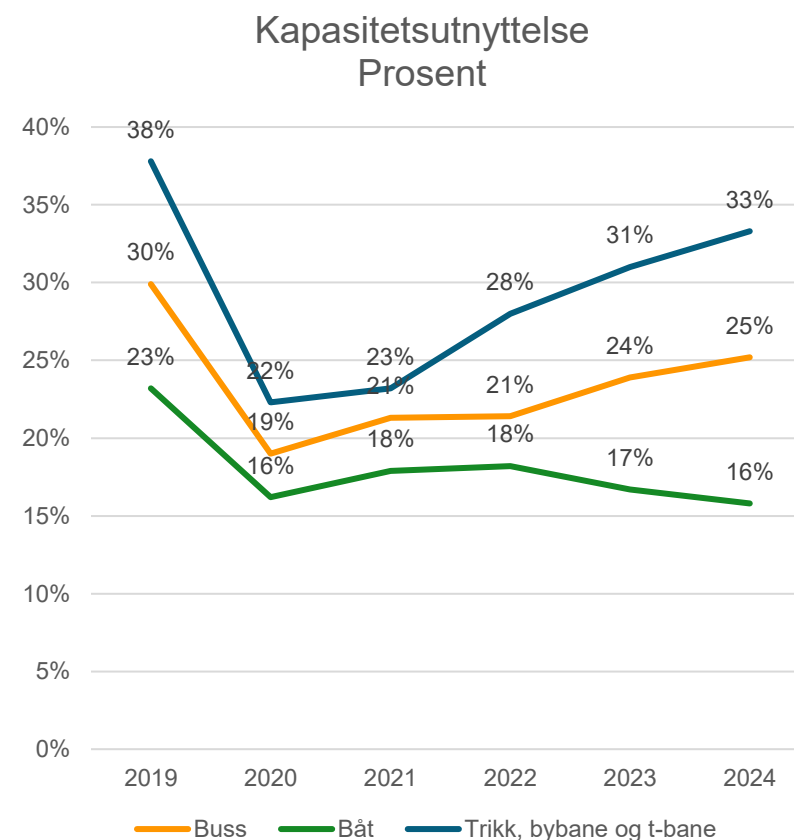
■ Arealbeslag per person/passasjer (m²), i ro/parkert

■ Arealbeslag per person/passasjer (m²), i bevegelse

Grep for et bedre og mer bærekraftig kollektivtilbud

- Mange grep man kan gjøre som ikke innebærer mer penger til drift av kollektivtransporten:
 - Legge til rette for gange og sykkel
 - Mer kostnadseffektiv drift
 - Utnytte eksisterende kapasitet bedre

Grep for et bedre og mer bærekraftig kollektivtilbud

- **Virkemidler som bedrer konkurransekraften mot bil:**
 - Trygge, effektive snarveier til holdeplassene
 - Lage gode holdeplasser
 - Prioritere kollektivtransporten i trafikken
 - Redusert reisetid
 - Bedre punktlighet
 - Mer kostnadseffektiv drift
 - Gode informasjonssystemer – avganger, pris
 - Legge til rette for sømløse reiser
 - Samordnet areal- og transportplanlegging

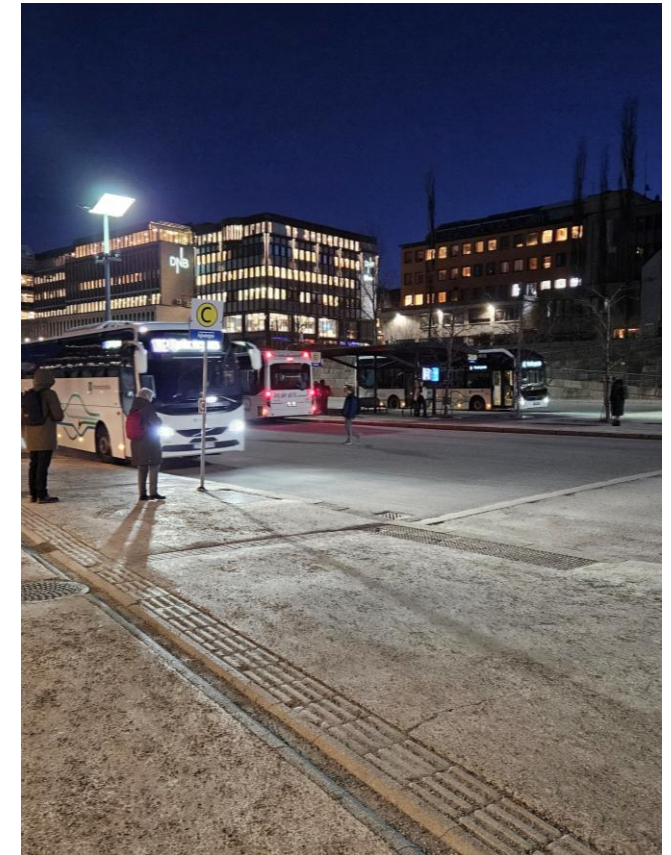

Foto: Kjersti G. Bardal

Grep for et bedre og mer bærekraftig kollektivtilbud

■▶Slutte å legge til rette for bilkjøring!

■▶Se framover!

■▶ Hva blir mobilitetsbehovet i fremtiden?

Takk for oppmerksomheten!

Foto: Henriette E. Busterud, Statens vegvesen